

der, nemlig en almindelig Fritagelse for den øverste Klasse, forsaadit den locale Bestyrelse beslutter sig dertil, for Skolegang hele Sommeren igennem. Forresten er jo dette Punct om Pløieferiernes Udelukkelse Noget, som man, naar man isvrigt gif ind paa Forslaget, kunde tage under Overveielse imellem 2den og 3die Behandling. Den ærede Landsthingsmand, som sidst satte sig, henlede Dømtænkningen paa, at den her opstillede Frihed for Skolegangen om Sommeren, imod at Arbeidet blev desto stærkere om Vinteren, vilde have sine Vanskeligheder, navnlig paa enkelte Steder i Jylland, hvor samtlige Børn undervises under Eet. Men denne Underviisning under Eet er en Indretning, som har overordentlig store Mangler, og det er kun Nøden, der tvinger til at beholde den, fordi Skoledistricterne ere saa smaa og fattige, at man ikke har kunnet forandre den. Men jeg troer, at vort Forslag vil gjøre, at man uden videre Bekostninger vil kunne gennemføre Klasseinddelingen og kunne inddele Børnene i to Classer, hvor det ellers vilde være vanskeligt. Naar man nemlig siger: Vi dele Børnene i to Classer, hvoraf den nederste Klasse væsentligt er en Sommerklasse og mindre væsentligt en Vinterklasse, imedens den øverste Klasse udelukkende er en Vinterklasse, idet den er aldeles fritagen for Skolegang om Sommeren, saa troer jeg, at det lettere vil gaa med en saadan Klasseinddeling.

Hvad angaaer den af os foreslaaede 3die Paragraph, saa er derved ikke fremkommet nogen Bemærkning, som jeg i dette Dieblit skulde ansee det fornødent at gaae ind paa. — Ved den af os foreslaaede § 4 gjordes den Bemærkning af den ærede Minister, at han syntes, at det var for Lidet at fordrø som Betingelse for, at et Barn kunde udskrives i ethvert Tilfælde med det fyldte 14de Aar, at det skulde have besøgt Skolen stadigt og regelmæssigt i det sidste Aar. Han sagde, at, om det end havde gjort dette, kunde det have foisomt tidligere; det kunde jo ogsaa have været hindret i at benytte Skolen regelmæssigt i det sidste Aar ved Sygdom eller andre Omstændigheder, og saa havde vi ikke udelukket det fra Retten til at udskrives. Men det stemmer jo netop med vor hele Tankegang.

Naar et Barn har naaet det 14de Aar og har gjort sin Pligt i den sidste Tid, saa troer vi ikke, at det da er Tid til at gaae tilbage og undersøge de tidligere Aar, og, naar et saadant Barn ved trængende Naar og især ved Sygdom har været hindret fra et aldeles regelmæssigt Skolebesøg i de Aar, da det efter Regelen skulde gaae i Skole, saa ansee vi det for meget haardt at paalægge dette Barn at forlange sin Skoletid, fordi det ved Sygdom eller trængende Naar havde været hindret i at benytte sin Tid saa godt eller regelmæssigt, som det ellers var ønskeligt. Det er jo det trængende Barn, med Hensyn til hvilket man allermeest maa tage Hensyn til ikke at gjøre for store Fordringer. Dette leder mig til at henfætte en Bemærkning, som ikke directe staar i Forbindelse med vort Endringsforslag, som det nu foreligger, men kuytter sig til Noget, som det synes mig i Begyndelsen blev antydet af den ærede Laler, som sidst havde Ordet; men maastee har jeg ikke ganske forstaaet ham. Det er ganske vist, at, naar man vilde gjenneengaae alle de specielle Billighedshensyn, saa kunde man komme til det Resultat, at, fordi der er Grund til at indrømme det fattige Barn, hvis Arbeidskraft er saa vigtig for dets egen og dets Forældres Eksistens, en Eftergivelse i Skolefordringerne, saa er der ikke den samme Grund til at eftergive et andet Barn, hvis Naar ikke gjøre det vigtigt, at dets Arbeidskraft kan benyttes, den samme Eftergivelse. Det er en Betragtning, som har sin Berettigelse, og som har foretværet mig saa stærkt, at jeg endogsaa har tænkt derpaa ved denne Leilighed ligesom ved en anden Leilighed, da jeg i et større Omfang søgte at fremsætte mine Tanker om Skolevæsenets Ordning. Det har foretværet mig at gjøre det Forslag, at man for de Børns Vedkommende, der ere Søner af Huusmand, Indsiddere og Dagleiere, skulde med Hensyn til Udskrivningen af Skolen frasælde Fordringen paa Skrivning og maastee endogsaa paa Tavleregning. Jeg troer virkelig, at det kan siges at være en paa Landet indtil en vis Grad ubillig Fordring, — i Kjøbstæderne er Trangen og Leiligheden en ganske anden, — men paa Landet troer jeg, at det er en temmelig vidtgaende